

**MATERE V
NAŠOJ
DOMANJOJ
PESMI
STR. 5**

**TEKMOVANJE
V
SLOVENSKEM
JEZIKU...
STR. 7**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 31. maja 2007 ☼ Leto XVII, št. 22

Sakalovci, 26. maja

PORABSKI DEN JE PRILIKA, GDA SE SREČAMO SLOVenci, NEJGLEDE GDE ŽIVIMO

Zveza Slovencev na Madžarskem je letošnji Porabski den organizirala v Sakalovcaj. V tau vesi, v šteroj že duga staulejtja živejo vtjüper Slovenci pa Romi, Zveza že dolgo nej mejla vekšoga programa. Zatok so se te letos odlaučili za tau ves, v steroy so samouprava, slovenska samouprava, pa športno društvo tō pozitivno vcujstanili, pa trno dosta pomagali z delom, z organiziranjom. Drugi vzrok je bijo, ka de v tauj vesi folklorna skupina letos (juliuša) svetila 10. obletnico dela, zatok se je kulturni program začno z nastopom domanji folkloristov.

Do edenajste vöre se je velki šator napuno z lidami, steri so nej samo iz porabski vesnic prišli, litji iz dalečni krajov tō. En cejli avtobus je pripelalo slovensko društvo iz Sombotela, prišlo je za en menši bus Peštarov, za par avtonov je pa bilau tisti Slovencev, steri živejo v Mosonmagyaróvári. Domanji so je čakali od desete vöre, jim malo podvaurili, ka bi jim nazaj prinesli »žma« domanjoga kraja, steroga so mogli največkrat zapistiti zavolo slüža.

Vse zbrane, med njimi *Ladislava Lipiča*, veleposlanika R Slovenije v Budimpešti, *Vojka Stoparja*, tajnika Javnega sklada za kulturno dejavnost, je pozdravo predsednik Zveze Jože Hirnök.

Vsakšo leto se na Porabskij dnevaj prejkda priznanje »Za Porabje«. Sto si tau najbolje za-

Dobitnika priznanja »Za Porabje« Elizabeta Kovač in Janoš Oreovec

Lüstvo je prišlo iz vsej vesnic Porabja, iz Budimpešte, Sombotela pa Mosonmagyaróvára

slüži, o tejm se odlauči predsedstvo Zveze. Letos sta tau priznanje dobila leranca *Elizabeta Kovač* pa kantor, orgonist *Janoš Oreovec*.

Elizabeta Kovač je dosta delala za tau, naj gorostanejo porabski plesi. Če rejsan je Vogrinka, je več kak tresti lejt vekši tau svojoga prostoga časa preživela v Sakalovcaj. Školnik Tibor Németh go je 1972. leta pozvau, naj pride pomagat mladi folklorni skupini, stera je nej dolgo pred tistim začnila delati. Iz enkratne pomoči je gratala lübezen, pod njeno rokauv je plesalo več generacij. Na začetki devetdeseti lejt je »prva« sakalauvska folklorna skupina razpadnila. Leta 1997 so go mladi iz Sakalauvec znauva ziskali pa go prosili, naj vodi skupino, stera je znauva začnila delati. Kak je pravla, najbolje go veseli, ka v tej nauvi skupini plešejo že mlajši pa vnuiki tisti folkloristov, s sterimi je 1972. leta začnila delati.

Janoš Oreovec (p.d. Röfcin Jenek) je v cejлом svojom žitki delo za cerkev v Števanovcaj, slüžo je gospaudi Markoviči ranč tak kak gospaudi Štefani Toti, pa potistim varaškim kaplanom, steri po smrti gospauda Tota ojdijo v Števanovce mešüvat. Njemi se leko zavali, ka je lüstvo v Števanovcaj nej vcejlak pozabilo lejpe slovenske cerkvene pesmi.

(Več o Porabskom dnevi v naši drüji novinaj.)

Marijana Sukič

Zagreb: skupna seja hrvaške in madžarske vlade

KDAJ HRVAŠKI (SLOVENS- KI) POSLANEC V MADŽAR- SKEM PARLAMENTU?

Odgovora na vprašanje, kdaj bodo imeli Hrvati na Madžarskem zagotovljen sedež v madžarskem parlamentu, seveda nimam, kajti odgovora nima tudi premier Ferenc Gyurcsány. Enak je odgovor za vse ostale manjšine, tudi Slovence.

Pred kratkim je bila druga skupna seja madžarske in hrvaške vlade, tokrat v Zagrebu, prva skupna seja je bila lani januarja v Budimpešti. Tokrat so v Zagrebu podpisali pet različnih sporazumov in največ pozornosti namenili krepitvi gospodarskega sodelovanja, novim prometnim povezavam in energetiki.

Kot piše zagrebški Vjesnik, so razpravljali tudi o narodnostnih vprašanjih. Na novinarjevo vprašanje, ali so se pogovarjali o možnosti, da dobi svojega poslanca v madžarskem parlamentu hrvaška manjšina, je Ferenc Gyurcsány odgovoril, da so ustanovili delovno skupino, ki mora do konca leta pripraviti predlog, kako nalogo izpeljati. Kot težavo je premier omenil, da je potrebna za spremembo volilne zakonodaje dvotretjinska večina v parlamentu, kar pomeni tudi glasove opozicije. Hrvaški premier Ivo Sanader se je ob tem spomnil, da je bila tedaj, ko je hrvaški sabor – parlament – sprejemal zakon o pravicah manjšin, njegova stranka v opoziciji, vendar je podprla sprejem zakona. »Pričakujem, da bo tudi madžarska opozicija podprla tako potezo,« kar bi prispevalo k sodelovanju med državama.

Kdor pozna sedanje, pogosto kar naelektreno ozračje v madžarskem parlamentu, si težko zamišlja, da bi opozicija podprla zakon, ki bi ga pripravila vlada Ferenc Gyurcsány. Kar je ena plat zgodbe, druga pa, da Madžarska ne bo mogla v nedogled zavlačevati z obveznostjo, da manjšinam, seveda

tudi Slovencem, zagotovi poslanski sedež v 386-članskem parlamentu. Podobno, kot imata v Sloveniji poslanska sedeža madžarska in italijanska manjšina. Zanimivo je, da so pobude manjšin stare več kot desetletje, v katerem so bile na oblasti različne vlade, vendar se nobena ni resno lotila zadeve; enak odnos sta doslej imeli leva in desna politična opcija, ki sta zmeraj našli priročen izgovor. Da bi moralo imeti vseh trinajst manjšin zagotovljene sedeže v parlamentu, je že večkrat povedal tudi predsednik László Sólyom, tako ob obisku v Sloveniji kot na pogovoru s hrvaškim kolegom Stjepanom Mesićem.

Na prvo skupno sejo, ki bo jeseni v Sloveniji, se intenzivno pripravljata Slovenija in Madžarska. Ob vseh drugih temah: predsedovanje Slovenije Evropski uniji na začetku leta 2008, položaj v svetu in na Balkanu, gospodarsko sodelovanje in prometno povezovanje, kulturni stiki in še kaj, bosta vladi zagotovo namenili pozornost tudi Porabskim Slovencem in prekmurskim Madžarom. Tu bo priložnost, da tudi slovenski strani ministrski predsednik Ferenc Gyurcsány pojasni, kako bo z zastopanstvo manjšin v parlamentu. Še prej, če bodo držale napovedi, junija – bo seja mešane komisije, ki bo ocenjevala uresničevanje sporazuma o zagotavljanju posebnih pravic Porabskim Slovencem in prekmurskim Madžarom – in tudi tu bo priložnost za zastopstvo v parlamentu. Madžarska se namreč v zadnjih letih zelo pogosto izgovarja ali pojasnjuje, da določenih obveznosti ne more izpolniti, ker nima denarja. Zastopanstvo v parlamentu ni toliko odvisna od denarja kot od politične volje. Le-te doslej ni bilo.

Ernest Ružič

ZA VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE K VEČJEZIČNOSTI

Mednarodni posvet z gornjim naslovom in podnaslovom *Izkušnje, sredstva in možnosti jezikovnih manjšin* (udeležila sem se ga tudi avtorica tega prispevka) se je odvijal 18. in 19. maja v Špetru v Beneški Sloveniji, v Italiji. 12 let po posvetu na temo Otroški govor in manjšine, ki ga je v Špetru priredil Študijski center Nediža, se je Zavod za slovensko izobraževanje odločil povrniti k tematiki večjezične vzgoje in jo razširiti z vidika šolske kontinuitete in vseživljenjskega učenja.

Osnovni namen posveta je bil razširjanje kulture večjezičnosti kot sredstva za sporočanje, spoznavanje in premagovanje ovir med narodi nove Evrope. Prav v tem razpolagajo jezikovne manjšine s sredstvi in možnostmi, ki doslej še niso bile dovolj raziskane in ovrednotene. Posvet je te vidike osvetlil in nakazal njihovo perspektivnost.

Prvi dan so spregovorili predstavniki slovenske narodne skupnosti v Italiji in raziskovalci ter predstavniki drugih jezikovnih skupnosti italijanskega severa, predvsem furlanske in nemške. Tomaž Simčič je predstavil delovanje šol s slovenskim učnim jezikom, gostiteljica Živa Gruden pa delovanje Dvojezične šole v Špetru kot tudi poučevanje slovenščine v Videnski pokrajini. Ker pa v Furlaniji Julijski krajini obstajajo najmanj trije jeziki, poleg italijanščine kot državnega jezika in slovenščine kot jezika slovenske skupnosti še furlanščina, je bilo zanimivo tudi predavanje Silvine Schiavi Facchin z videnske univerze o furlanščini v šolah, od prvih izkušenj do organske ponudbe večjezične vzgoje z jeziki okolja. Dvo- ali trijezičnost je normalen pojav tudi v ladinskih in južnotiroolskih šolah, le-ta je tudi pogoj za zaposlitev v šoli za vse učitelje.

Na družabnem večeru, ki je sledil zanimivim predstavitev, smo uživali v poslušanju beneškoslovenskega govora, zavzeto in srčno pa nam je prepeval Moški pevski zbor Matajur.

Drugi dan posveta so v dopoldanskem času bile predstavljene dvo- in večjezične izkušnje v slovenskem šolstvu, predvsem možnosti izobraževanja v lastni materinščini za obe avtohtoni manjšini, madžarsko v Prekmurju in italijansko na Primorskem. Model dvojezičnega izobraževanja v Prekmurju je predstavila Albina Nečak Lük, šole z italijanskim učnim jezikom na Obali Nives Zudič Antonič, o poučevanju manjšinskega jezika kot jezika okolja pa je spregovorila Anja Zorman. Skupna ugotovitev, kot vedno, je bila, da ima Republika Slovenija institucionalno zelo dobro urejeno poučevanje jezikov obeh avtohtonih manjšin.

Narodnostno šolstvo v Porabju in poučevanje slovenščine v šolah sem predstavila avtorica tega zapisa. Sledila je okrogla miza, kjer smo pedagoški svetovalci skupaj s predstavniki šol spregovorili o aktualnih možnostih čezmejnega sodelovanja in projektih, ki se odvijajo na tem področju. Šole zelo spodbujajo različne oblike sodelovanj, zanimive so tiste v mednarodnih projektih, za razvijanje slovenske komunikacijske zmožnosti pri učencih v zamejstvu pa so zelo zanimivi neposredni stiki z vrstniki iz Slovenije. Posebej zanimiv in poučen se mi je zdel primer sodelovanja med Dvojezično šolo iz Špetra in Osnovno šolo Simona Gregorčiča iz Kobarida. Gre za internetno dopisovanje med učenci v celem šolskem letu, večkrat letno pa se tudi srečajo, spoznavajo in

družijo. Take pristne oblike sodelovanja so za pozitiven odnos do manjšinskega jezika (kot uporabnega sredstva sporazumevanja) pri otrocih lahko zelo spodbudne.

V popoldanskem terminu smo najprej spremljali predstavitev izkušenj manjšinskega šolstva na avstrijskem Koroškem. Izčrpnemu prikazu osnovnega šolstva s slovensko-nemškim dvojezičnim poukom, ki ga je podal Tomaž Ogris, je sledila predstavitev višjega šolstva za Slovence s posebnim ozirom na izkušnje večjezičnih razredov, ki jo je pripravil Teodor Domej. Koroške izkušnje so zanimive in poučne za vsa narodnostno mešana okolja, saj dvo- in večjezičnost postaja vrednota, učenje slovenščine kot jezika sosedov pa tudi za pripadnike večine dobra ekonomska nalozba. Dvojezičnost kot materinščina? – se je vprašal prvi predavatelj. Zakaj pa ne!

Na drugi okrogli mizi z naslovom Motiviranost različnih šolskih modelov in njihovi učinki so predstavniki različnih manjšinskih organizacij in združenj z območja Italije spregovorili o možnostih za ohranjanje predvsem manjših, izginjajočih manjšinskih jezikov. Sporočilo vseh je bilo, da je najpomembnejša ohranjevalka jezika vsake manjšinske skupnosti skupnost sama, znotraj nje pa družina. Špetski posvet je, poleg predstavitev aktualnega jezikovnega položaja posameznih manjšinskih skupnosti, problemov in pozitivnih vidikov pri ohranjanju manjšinskih jezikov, predvsem izpostavil nujnost stalne vzgoje k večjezičnosti, ki je lahko učinkovita le takrat, ko je dovolj poglobljena, ko zajema vse vrste in stopnje šolanja in ko jo podpira tudi raba jezika v življenju in družbi.

Valerija Perger

Finančno poročilo Zveze za l. 2006

Zveza Slovencev na Madžarskem in uredništvo časopisa Porabje za svoje prihodke (bevételek) piše vsakšno leto natečaje tak za pejeze v Sloveniji kak na Vogrskom.

Leta 2006 je Zveza dobila od Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu iz Slovenije: za svojo delovanje in programe 73.045.000 forintov, časopis Porabje pa 15.000.000 forintov. Ranč tak smo pisali natečaj na Sklad za kulturne dejavnosti, gde smo dobili 2.500.000 forintov za organiziranje programov.

Na Vogrskom smo pri Državnem zbori za delovanje dobili 1.000.000 forintov. Za organiziranje programov je Zveza dobila pri Javnem skladi za narodne in etnične manjšine 2.157.000 forintov, od Občine Monošter pa 500.000 forintov.

Uredništvo Porabja za vödavanje novine je lani dobilo pejeze pri Javnem skladi za narodne in etnične manjšine, 16.931.000 forintov. Za tau pa, ka naj leko nauvi računalnik, fotokopirni stroj pa fotoaparát kúpimo, smo dobili od Ministrstva za informatiko 1.500.000 forintov.

Razen tej pejeze, ka smo dobili prejk natečajov, smo še meli prišparano z leta 2005 10.914.000 forintov. 400.000 forintov smo vtjüpdobili za obresti (kamatok), 1.481.000 forintov pa za naročnino časopisa.

Na koj so došli te pejezdje? Pri novinaj Porabje je 11.885.000 forintov koštala tiskarna (štampanje) pa tehnična priprava za tiskarno. Za delovanje (telefon, pisarniški stroški, kurjenje, voda, elektrika) smo ponücali 842.000 forintov, za nauvi računalnik pa fotoaparát (fotokopirni stroj smo že lani tjüpili) 777.000 forintov, za goradržanje službenoga autona (bencin, zavarovanje itd.) 313.000 forintov, za pošto, ka smo pošilali časopise, 1.720.000 forintov in za plače (plača delavcev, honorar za tiste, steri pišejo in honorar za »poštaše«) pa prispevke (nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék, munkaadói járulék) 18.017.000 forintov.

Zveza je za plače (plača delavcev, honorar za vodje kulturnih skupin, za predsedstvo, za avtorje, steri so knjige pisali) in prispevke (nyugdíj- és egészségbiztosítási járulék, munkaadói járulék) 29.166.000 forintov vödala, za delovanje (telefon, pošta, pisarniški stroški) 1.657.000 forintov, za organiziranje kulturnih in raznih prireditiv (darila, prehrana, prenočitev nastopajočih) 8.887.000 forintov, za pautne stroške, zavarovanje in razne stroške pri porabskih kulturnij skupinaj 5.179.000 forintov, za pomoč vrtcom 2.613.000 forintov, za glasbeno šaulo na Gorenjom Seniki 1.899.000 forintov, za pomoč raznim društvam 3.929.000 forintov, za goradržanje službenih autonov (bencin, zavarovanje itd.) 1.757.000 forintov, za vödavanje (štampanje) knjig 2.031.000 forintov, za slovenski-madžarski internetni slovar 547.000 forintov, za ustanovitev javne družbe (osnovni kapital-törzstóke) 3.000.000 forintov in ostali stroški 1.302.000 forintov. Na tau leto (2007), dočas ne dobimo proračuna, nam je ostalo 29.907.000 forintov. Finančno poročilo Zveze in uredništva je predsedstvo sprejelo na seji.

Brigita Korpič
računovodkinja

SEJA PREDSEDSTVA ZVEZE

16. maja je predsedstvo Slovenske zveze melo tretji redon djilejš. Na djilejš je prišlo iz 19 členov 17, pa vsi trgé členi nadzorne komisije. Kak redno so prišli vküper, ranč tak lepau, aktivno so vcuj gončali, ta prajli svoje mišlenje, vej je pa ranč tau njivo poslanstvo.

Za dnevne rede smo meli si zgončati najprvin poslovni načrt (üzletiterv) Porabje d.o.o.-ja za leto 2007. Erika Glanz, Erži Šoš, Gabor Dončec, Lali Hanžek, Feri Gyeček, Klara Fodor so na kratko naslednje spitavali: v hoteli deset milijonov več prihodka (bevétel) planirajo kak lani, tau se za dosta vidi, za malo se pa vidi prihodek v restavraciji, ka je ranč samo telko kak lani. Pitanje je bilau, kašne ceringe pokriva reklama, razno (egyéb) pa kombi. V plani ne računajo s tejm, ka bi dali naprajti klimo po izaj pa internet. Tau bi že do tejsa mau tö dobro bilau, če bi bilau napravleno. Kak tadale, če nedo meli zavolé gostov v hoteli? Finančni direktor Štefan Küplen je tapravo, ka je v hoteli letos trno malo lüstva prespalo. Tajinski delavcov je trno malo, turistov ešče bola. Velko vöjpanje má, ka v hotel pridejo lücki, steri pridejo v varaško termalno kopališče na dugši čas. Termalno kopališče ške svojga hotela nejma. Že zdaj se tak kaže, ka bau lüstvo. V restavraciji pa zatok nej zdignjen prihodek, ka so lani meli gvüšen osem milijonov vreden evropski projekt, za letos pa nej. Zagvüšno leko računajo na štirinajset gostüvanj, ka prinesé kaulek pet milijonov. O tejm je predsedstvo tö podraubnoma informiro, stere ceringe, ka pokrivajo. S tejm, ka je v hoteli malo gostov, d.o.o. nikak ne more ceriti na klimo pa internet, kakoli sam tö vej, ka je fejs potrejbno. Za skur deset lejt njim je najprvin mujs dola meniti zmrzovalnike, hladilnike pa peč na olaj v küjnji, v hoteli pa ventilatore v izaj. Klimo pa internet računajo

jo naprajti s tistoga, če pridejo lücki v termalno kopališče. Štefan Küplen je večkrat pravo, rešitev čaka od termalnoga kopališča. Predsedstvo se je potejm strinjalo s pripravlenim planom Porabje d.o.o.-ja.

Za drügi pa tretji dnevni red smo meli lanjsko poročilo o tejm, iz kelko pejeze je gazdüvala Zveza, na koj kelko je pocerila. Marijana Sukič, Erži Šoš, Erika Glanz, Klara Fodor, Laci Kovač, Karči Holec, Irena Pavlič so za pitanje postavili več vse. Nej je v plani tisti tri milijonov za nazaj dati, stere je Zveza lani posaudila na nauvo ustanovleni družbi (kht.). Fali plan té nauve družbe pa nejga poročila od lajnskoga leta. Prošeno je, naj na drüdji djilejš bau pripravleno. Brigita Korpič, računovodja, je na znanje dala, ka je tá družba (Kht.) ranč tak Zvezina firma, kak Porabje d.o.o. Tiste tri milijone Zveza nja za družbo. Letos je vodja družbe, Andreja Kovač, z natečajom sprajla od Urada RS za Slovence skur dva pa pau milijona. Brigita je odkrito prajla tau tö, ka Zveza zdaj ma tristau gezero forintov, dočas ne dobi pejeze iz Slovenije pa z Vogrske, ne mora vöplačati nej delavce pa nej podpore. Pred djilejšom dva dni smo dobili papir šče samo o tejm, kelko pejnaz dobi na letos Zveza. Tau je etak nikak nej vredi, trno težko je pejnaze etak dobro nota vtalati. Zatau je bilau predlagano, ka naj predsednik Zveze v imeni predsedstva napiše pismo na Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu s tejm, ka po tejm naj bar 1/12 tau pošlajo naprej. Predsednik se s tejm na SLOMAK tö obrne, vej pa Slovenci v drügi rosagaj so tö ranč tak. Zveza računa s tejm, ka letos, če de potrejbno, tö küpi nücane inštrumente za glasbo.

Predsednik Zveze Jože Hirnök je spaumno predsedstvo, ka je Zveza nej dužna pomagati samouprave, liki civilne organizacije, kak društva Slovincov,

penzionistov, gasilcov, športošov, turistične pa tak tadale.

Vsakšo leto mamó na dnevnóm redej honorare domanjim mentorov pa vodje skupin, ranč tak plačo delavcov Zveze. Zveza gora drži 9 odrasli pa 8 mlašéči kulturni skupin, stere majó dve samostojni porabski mentorici, tretja pa dela s pomočtjav. Na gledališkom področji se ovak plačöjva domanjim mentor, steri sam piše, nota vči igre pa ešče skupino vodi tö. Honorar za vodje je zdignjen za deset procentov, zvöjn tisti par lidaj, steri vekšo delo majó od drügi v svoji kategoriji. Plača delavcov je zdignjena za deset procentov, za eno pa dvajsti procentov.

Zveza od 1994. leta vsakšo leto vöda priznanje „Za Porabje“. Letos eno priznanje damó za cerkveno drügo pa za kulturno delo. Več o tejm v drügi novinaj.

Zdaj se je tö dosta organizacij obrnauo na Zvezo za finančno pomauč. Društva Slovincov v Somboteli, Budimpešti pa porabski penzionistov so dobila za letno delo 600-600 gezero. Zvöjn toga 2,4 milijonov forintov planiramo razdeliti letos. Zdaj so dobili gasilci v Sakalovci 100 gezero za gvant, Športno društvo Dolejnji Senik 30 gezero (letos so že 50 gezero dobili), Klub Harmónia 20 gezero za program za zdravdje, Klub penzionistov v Varaši 50 gezero, Krajcar Imre za avto iz spic 25 gezero, futbalisti „Stari podje“ v Slovenskoj vesi 130 gezero, Manjšinska sekcija Madžarskega etnološkega društva za Etnologijo Slovincov na Vogrskom 100 gezero, števanovska šaula za lončarski tabor 200 gezero, vrtec v Števanovci 20 gezero, Slovenska samouprava v Andovci za vaški den 100 gezero, za izlet v Slovenijo pa 200 gezero, Slovenska samouprava v Sakalovci 150 gezero za šport, Slovenska samouprava v Števanovci 30 gezero za vaški den.

Klara Fodor

OD SLOVENIJE...

Turistična konferenca

Na Bledu je bila regijska konferenca Svetovne turistične organizacije za Evropo. Sodelovalo je skoraj 140 udeležencev iz Slovenije in tujine. Med njimi je bil generalni sekretar Svetovne turistične organizacije Francesco Frangialli. Med drugim so spregovorili o tem, kako so tradicionalne turistične države prenovile svojo ponudbo in kako mlajše turistične destinacije pridobivajo nove trge. Svetovna turistična organizacija šteje 150 članic in ima status specializirane agencije Organizacije združenih narodov, s čimer je turizem postavljen na vrh lestvice prednostnih nalog Združenih narodov.

Slovenija je vključena v katalog kršitev človekovih pravic

Slovenija je vključena v katalog kršitev človekovih pravic, ki ga je za preteklo leto izdal Amnesty International. Letno poročilo za leto 2006 ugotavlja, da Slovenija pri reševanju problematike izbrisanih ni dosegla napredka. Opozarja tudi na diskriminacijo, s katero se še vedno soočajo pripadniki romske skupnosti v Sloveniji.

Slovenski nacionalni projekt v Evropskem letu

Ministrstvo za kulturo javne in zasebne organizacije z izkušnjami na področju medkulturnega dialoga in s sedežem v Sloveniji vabi, naj predlagajo projekte, izmed katerih bo Evropska komisija izbrala slovenski nacionalni projekt v Evropskem letu medkulturnega dialoga 2008. Predlog naj krepí spoštovanje evropske raznolikosti in soočanja s kompleksno stvarnostjo v naših okoljih ter sobivanjem različnih kulturnih identitet in prepričanj. Projekt bo izveden v letu 2008 in bo slovenski prispevek k omenjeni skupni akciji Evropske unije. Proračun za projekte na nacionalni ravni je 3 milijone evrov. Vsaka država bo prejela delež skladno s številom glasovalnih pravic v svetu, za Slovenijo znaša 34.782 evrov.

DEN MATER(NE REJČI) V SOMBOTELI

Kak majo šagau vsikšo leto, so sombotelski Slovenci letos pa vküper svetili den mater pa den materne rejči. Na začetki kulturnoga programa je najmlajši člen Slovenskoga društva, *Soma Horváth* (7 lejt) povôdo kratko pesem materam, štere so se zbrale na te den. Po tom sta *Francek in Dušan Mukič* nupokazala dvej pesmarice *Füčkaj, füčkaj, fantiček moj*. Istina, ka so te knige že pred štirimi-petimi lejtami vöprišle, depa v Somboteli so eške nej bile nupokazane. Zavolo toga, ka je den mater nej dugo nazaj biu, je oprvin Dušan Mukič gučo o tom, kakšne naute v tej knjigaj gučijo od mater.

Kak smo čüli, so tau zvekšoga žalostne pesmi, depa dosta ji geste, ka Porabski Slovenci

rejči pa so fude pa kitara tö pri rokaj bile, se je šikalo, ka poslušalci pesmi od mater

naute, štere so gučale o materaj. Edno vogrsko sta tö zospejvala in tau o Doberdobi, kama do Slovenci iz Sombotela vleti na prauško šli. Slejdno materinsko nauto, Mamca so zaspali, sta pa malo ovak tomačila, kak go je občinstvo (közönség) eške nigdar nej čülo. Depa gnauk žalosti tö dojde, Francek je naprejpotejno frajtonarco - kak un pravi, »rogatanco« - pa sta s sinom eške en par veseli pa koražni tö zašpilala. Lüstvo ji je z veseldjom poslušalo. Po programaj so se Sombotelčani eške dugo v nauč družili, pa koštavali figice, štere so ženske iz društva spekle.

Materam z lübeznijov

fejst poštüjejo svoje matere. Če je pa že biu den materne

čüjejo tö. Dva sombotelska goslara sta oprvin špilala

-mkm-

Velika Polana: 40 let Bralne značke v Pomurju

POSEBNOST ZA VZPODBUJANJE BRANJA MED MLADIMI - TUDI V PORABJU

Bralna značka na Slovenskem je edinstvena oblika vzpodbujanja branja med mladimi v Evropi, smo slišali v Veliki Polani, rojstnem kraju pisatelja Miška Kranjca, kjer so pripravili veličastno slovesnost ob 40-letnici Bralne značke v Pomurju in Porabju. Pobudo za Bralno značko sta dala profesor Stanko Kotnik in pisatelj Leopold Suhodolčan iz Prevalj, sicer pa Bralna značka šteje na Slovenskem 46 let. Največ zaslug za Bralno značko Miška Kranjca v Pomurju in nekaj let pozneje v Porabju imata plodovita pisateljica Karolina Kolmanič iz Murske Sobote in tedanji urednik Pomurske založbe Jože Ternar. O pomenu Bralne značke je številnim mladim bralcem, njihovim mentorjem, pesnikom in pisateljem ter gostom govoril predsednik Bralne značke in pisatelj Slavko Pregl. Povedal je, da za Bralno značko bere prek 140 tisoč mladih, doslej so mladim bralcem podarili prek 200 tisoč knjig, pomembno vlogo ima branje slovenskih knjig

tudi v zamejskem prostoru in med Slovenci, ki živijo v drugih državah. Največ mladih bralcev je med Slovenci v Italiji, nato na Koroškem, zlasti med najmlajšimi, pa tudi v Porabju, kjer so znane težave z branjem slovenskih knjig zaradi preskromnega znanja slovenskega jezika. Bralna značka si utira pot tudi med mlade bralce na Hrvaškem, v Srbijo in celo v Makedonijo, je povedala Manca Perko, generalna sekretarka Društva Bralna značka Slovenije. Literarni zgodovinar Franci Just je za slovesnost pripravil pregled književnosti v Pomurju, s poudarkom na literarnem opusu Miška Kranjca, katerega 100-letnico rojstva bodo počastili prihodnje leto - tudi z natisom njegovega zbranega dela. S kratkimi branji so se predstavili pomurski pesniki in pisatelji, člani Društva slovenskih pisateljev, domača šola, ki nosi ime po slavnem rojaku Mišku Kranjcu, pa je pripravila pristrčen kulturni program. Slovesnosti se je

udeležil tudi pisatelj sin Matjaž Kranjec. Na slovesnosti so mentorjem izročili 355 zlatih bralnih značk Miška

Kranjca, ki so že pri mladih bralcih, in posebej tudi učencem iz Porabja.

eR

MURSKA SOBOTA, MESTO LIKOVNE UMETNOSTI

Do 18. junija bo Murska Sobota mesto likovne umetnosti. Prvič je tu Majski salon 2007 - »Dotik ustvarjalne roke«. Članice in člani Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov predstavljajo svoja dela v osrednji Galeriji, Galeriji PAC in v predprostoru grajske dvorane soboškega gradu. Na ogled so dela 127 slovenskih ustvarjalcev, česar v Pomurju še ni bilo, zato je tudi utemljeno reči, da je Sóbota ta čas zares mesto likovne umetnosti, če že ne kar slovenska likovna prestolnica. Majski salon 2007, ki je letos tretjič izven Ljubljane in ima naslov Dotik ustvarjalne roke. Razstava je, kot pravi Peter Vernik, predsednik Zveze slovenskih likovnih umetnikov, v zasnovi neselecionirana avtorska razstava, na kateri se vsak ustvarjalec predstavi po svojem izboru. Dotik ustvarjalne roke se navezuje na temo lanskega majskega salona Vztrajanje. S tem izpričuje zaupanje v slikanje in kiparjenje kot ustvarjalnost in ne produkcijo ter osebni dotik kot neposreden prenos ustvarjalnih impulzov v likovno snov, je v bogat katalog napisal Milček Komelj, medtem ko vršilec dolžnosti direktorja Galerije Franc Obal izraža zadovoljstvo, da je razstava v Sóboti, kajti: »Ideja skupinske stanovske razstave se mi je že od nekdaj zdela zanimiva zaradi svoje pluralnosti likovnih izrazov, različnih slogovnih usmeritev in starostnih stopenj njihovih ustvarjalcev. Ta njena demokratičnost in svobodna izbira razstavljenih eksponatov s strani ustvarjalcev je najbrž dobrodošla posebej v tem času, na začetku 21. stoletja, ko se poraja novi vek in z njim morda tudi nov pogled na sliko in kip.«

eR

MATERE V NAŠOJ DOMANJOJ PESMI

Nej davnik smo slavili den mater, gda smo pozdravili svoje matere pa stare matere. Ge sem si pa brodo, ka bi bilau, če bi prejkogledno tiste dvej pesmarice, štere sva z očov vküpsklala (Füčkaj, füčkaj, fantiček moj), pa pogledno, kak naše domanje naute gučijo o materaj.

V tej dvej knjigaj geste dvejstau pesmi, pa gda sem reči od vsikše prešto, sem gorprišo, ka 56 taši naut geste, štere kak koli gučijo o mamica. Tau pomeni, ka je vsikša štrta povezana z materdjov. Tau nika drugoga ne kaže, kak tau, kak smo mi, Porabski Slovenci, na svoje mame navezani. Ka bi moje pisanje lepše v redi bilau, sem pesmi nutsklau v 7 skupin. Od vsikše skupine mo zdaj na kratko nutpokazo dvej-tri naute.

Prva skupina guči o tom, ka mati žaluje, ka more sin v bojno oditi ali pa je v bojni mräu. Za prvi primer sem vöodebrau nauto *Fantiček v osemnajsetom leti*. Tü je pojep star 18 lejt, pa mora titi za sodaka, ka je bojna, pa casar tak veli. Ali un je za slüženje eške premladi. Mati je zavolo toga žalostna. (*Oča ino mati sta žalostniva/gda sineka vidta razlečenoga/razlečenoga, preoblečenoga/cuj k vojski pripravenoga.*) Druga takša pesem so *Kranjci, Rovanci*. Ta nauta tö guči o bojni, v štero morejo podje oditi pa slobaud vzemejo od držine. Na konci pesmi pojep mrgé, mati je žalostna. (*Fanti so pisali žalostno pismico/oča ino mati vaš sin vam vmerjé/Oča ino mati sta žalostniva/hitro na cintor pribežala sta/Jaz nemrem gorstanoti, z vami nej gučati/ar me ta zemla doli teží.*) V tretji pesmi pa ne mrge sin, liki čeri, ta nauta je *Dvanajst deklin*. Dekle se dejo kapupat, depa barka se preobrné. Samo edna se leko rejši, štera pa ne more pomagati drugim. Matere žalujejo. (*Lübe naše matere/zakoj ste žalostne/kaj mate vi tak velke žalosti/zavtoplene čeri.*)

Druga skupina pesmi guči o tom, ka mora sin ali či oditi, materam pa je žmetno pri

srci. Takša je npr. nauta *Gnes je edna lüšna nauč*. V etoj pesmi mora pojep oditi od daumi, pa nema zavolé penez, ka bi lubco, očo pa mater s seuv vzeu. (*Mati tau začütijo/nemilo se jaučejo/ali kam pa*

Mati, ti si rauža

zdaj *moj sinek gre/kaj mene zapusti.*) Materam je tau tö nej leko, gda njine čeri tadejó živeti z možom. O tom spejva pesem *Hod' Marija z menov*. Mlada sneja zové Marijo, aj ji pomaga v nauvom daumi tö. Od očo pa matere vzeme slobaud. (*O, prelüblena mati vi, al stante vi pred mé/Oslejdjnjin ste vidili vi moje veselje.*)

Tretja skupina je najbolje žalostna. V tej pesmaj je mati betežna ali je že mrla. Zvekšoga njá za seuv mlade mlajše, šteri nauvo mamico, mačijo dobijo. V nauti *Mati betežavajo* mamica že dukši čas leži betežna v posteli, go že spovedavajo, deca se pa jauče. Gda mati mrgé, ostanejo mlajši z mačijov, štera jim samo lagve grüške da gesti. (*Mati že vumerajo/deca nemilo jaučejo/Ne jaučte se nej dečica/vej vam mati druga bau.*) Ranč tau se godi v drugoj pesmi, *Pšenica na pauli*, gde mali pojbič spitava zvonara, gde najde grob svoje mamice. Na grobi začne kopati z iglico (lopato), depa ne najde matere. Njagva mačija pa njemi namesto krüja kamen, namesto vode šibe da. (*Pšenica na pauli že zori/mamica moja v grobi spi/O, prelüba mamica vi/zakaj ste me zapustili.*) Zadnja nauta v toj skupini je *Teči, teči bistra voda*. Ta guči o ednom grejš-

nom človeki, šteri je svojo očo pa mater vmauro. Gda sreča Marijo, ma ta pravi, aj dé na visko goro pa tam moli sedem lejt. Gda sedem lejt tamine, je do pojasa v zemli, pa laden vöter razpine njegvo tejlo, düša pa dé v nebo, ka so greji odpüščeni. (*Kaj si včino, grejšen človek/kaj tak velke greje maš/Očo, mater sem si vmauro/sestra komaj vujšla je.*) Lübezen med dvöma mladima ma leko sadove, štere sta njiva nej stejla. O nezakonski detetaj (fotivaj) guči štrta skupina. Najbole znana takša pesem je *Šla bom na goro*. Tü mora dekla zavolo sramote oditi v samostan, gde šiva pa ziba svojega sineka. V

tom cajti brodi na svojga lüboga, šteri je biu veuki lump. (*Spavaj mi, spavaj, sinček moj, sinček moj/kako je spavau oča tvoj.*) V nauti *Micika v püngradi* obeča pojep dekli, ka bau vsigdar njeni, če ma napravi püšeu. Depa podje so takši, ka na obečanja radi pozabijo. (*Nej sta minaula nej mejseca dva/lubca zanosila sineka dva/sineka zibala, bridko se jaukala/daj bi se zmisliu na njau.*) Kak smo pravli, podje leko obečajo zvezde ednoj dekli, drugo pa za ženo vzemejo. Tau se je zgodilo v pesmi *V Zagrebu* je tö. Gda se ške dragi ženiti z nauvo lübico, stara ma prinese dar. (*Jaz bom njemi lejpi dar donesla/V lejvoj rauki kito rausmarina/V desnoj rauki rojenoga sina.*) Ka pa bi se takšo nej preveč na gausti zgodilo, matere dostakrat ne dopistijo, ka bi zalübleni mladi vküper bili. O tom se spejva v pesmaj pete skupine. V nauti *Kaj si, Micka*, tak gizdava guči dekla pojbi, ka ga zavolo matere ne smej rada meti, ka pravijo, ka un premalo ižo ma. Ovak je pa dekla preveč gizdava tö, pa tau se pojbi trn' ne vidi. (*Jaz bi tebe rada mejla/daj b' zavolo mater smejla/mat' se z menom kregajo, juhej/daj premalo hiško maš.*) Tau je pa tö nevola, če je dekla eške

premlada, kak v pesmi *Moj rozmarin se dojposüšo*. Depa če pojep ma volau, leko počaka eške štiri lejta, ka de lübica zavole stara. (*Oča, mati meni branijo, naj bau/Moja bila, moja bau.*)

Mlade matere, če dobijo dejte, štero so nej stele, leko napravijo najjüše. Kak na priliko v nauti *Dekla sinka porodila*, gde neželjeno dejte mati dvakrat v vodau liči, pa eške gnauk na süjo, ka bi dun mrlö. Düša takši mater pa je zgüblena, ka go šatan odnesé. (*Dekla sinka porodila/vrgla ga je v Moravo/Morava je bistra voda/vrgla ga je v Donavo.*) V pesmi *Ovčar je pa ovce paso* pride pojbič k ovčari pa ma pravi, ka je un njegov vüjec. Déta domau, gde je gostüvanje in glé, mati od deteta se ženi. Maloma ne dajo valati, un pa pravi, ka če de pečeni kokaut trikrat zaspejvo, te ma istino. Tau se ranč tak zgodi. Na konci zvejmo, ka je mati že dva mlajša vmorila, samo tretji je austö. (*Prvoga je porodila pri toj vautloj bükvici/paj ga tüdi tam vmorila pri toj vautloj bükvici.*)

Aj nemo tak žalostni, sem na konec njau slejdjno, sedmo skupino, štera guči o razvüzdani čeraj. V pesmi *Jaz paj edno lubico mam* dé pojep s padašom do lübice, štera njija neške nupistiti. Te gorpride-ta, ka že neakoga má v iži. (*Lažáš, lažáš, lubica ti/pri tebi soldak leži/Lagva mati, lagva či/vsaka ima dva po tri.*) Ka pa te, če edna cejla ves takša gé? Tau baukse, če nigdar ne zvejmo, dojde, če je tau vüdo tisti, šteri je napiso pesem: *Siničke matere so lejko žalostne/sam edno čerko má, pa tista rada dá.*

Kak mi eden starejši gospaud pravo, takše se nej samo v pesmi leko zgodi, ka tau v istinskö žitki tö vse leko naprejpride. Depa kak smo vidli, naše pesmi o materaj so zvekšoga žalostne. Vüpajmo se, ka naše matere takše nigdar ne zopodi, pa do eške dugo v poštüvanji pa zdravdji živele.

Dušan Mukič

... DO MADŽARSKE

Poslovil se je varuh manjšinskih pravic

21. maja je predsednik države László Sólyom v Aleksandrovi palači sprejel varuha manjšinskih pravic Jenöja Kaltenbacha, ki je dvanajst let opravljal to funkcijo in se mu mandata več ne da podaljšati. »Poštena manjšinska politika se lahko vodi le v uravnoteženih demokratičnih razmerah. Kajti demokracija ne pomeni le določene inštitucije, temveč tudi prepričanje, da nima zmeraj tisti prav, ki je močnejši,« je povedal v enem od intervjujev. Ob preiskovanju konkretnih pritožb manjšincev je pripravljaval ekspertize za vlado, pisal študije o manjšinskih vprašanjih, pripravljaval zakonske osnutke. Jenö Kaltenbach je dal rang in dostojanstvo inštituciji, katero je pred kakšnimi desetimi leti poznalo le malo ljudi.

Predsednik Sólyom imenoval svoja kandidata za ombudsmana

Predsednik države László Sólyom je prejšnji teden seznanil vodje parlamentarnih skupin s kandidatom, ki ju predlaga za ombudsmana. Za varuha državljskih pravic je predlagal dosedanjšega varuha osebnih podatkov Lászla Majtényija, za varuha manjšinskih pravic pa profesorja zgodovine in pravnika Ernöja Kállajja. Predsednik meni, da varuhi morajo biti ljudje, ki jim ljudje na podlagi dosedanjšega delovanja zaupajo, kajti v zadnjem času je očitno, da ljudje vse manj zaupajo političnim inštitucijam. Za varuha državljskih pravic je izpostavil, da je ob drugih dejavnostih napisal tudi prvo strokovno knjigo o tej inštituciji. Kállay se je v svojem znanstvenem delovanju osredotočil na manjšinske pravice, predvsem na pravice romske manjšine.

Po naših informacijah so se predsedniki državnih manjšinskih samouprav 22. maja sestali s predsednikom, ki jih je seznanil s svojim predlogom za varuha manjšinskih pravic.

TAK MISLIM, KA JE NAPAKA BILA TISTOGA REDA KNJIŽNI JEZIK PARTISKAVATI

Karel Krajcar iz Števanovca so v cejlom živlejnji včili, pravljice so zbirali, učbenike so vküppostavljali za slovenske šaule, muzej so vönaprajli z edne stare kuče, tak ka so spoj aktivni bili. Doste vse so djali za slovenski jezik, za porabsko lüstvo. Od tistoga mau, ka so v penziji, tak čütim, kak če bi se malo pozabili. Zato se je gorpoisko pa se je malo spítavo, ka je z njimi.

• *Kak ste kaj Karči bači?*

»Človek je mislo, ka če v penzijo pride, de dosta cajta emo. Dapa nej je tak. Dosta dela je kaulak rama, pa človek je več zato nej mladi. Trava, zvün zime, vsigdar raste, dosta zemle mamu kaulak rama pa dosta dela je tau v redi meti. K tauma vse cajt trbej. Gda s tejm zgotauvim, potistim več nej mam volé drugo delati.«

• *Tak mislim, ka ste vi spoj aktivni bili, dočas ste nej v penzijo šli. Zdaj malo te uživáte?*

»Brezi dela sam nikdar nej bijo. V Števanovci sam začno v osnovni šauli, potejm sam v Sombotel odo na visoko šaulo včit. Zarzanka sam se z autobusom v Varaš pelo, od tistec pa tadala s cugom. Spoj dosta časa mi je ta šlau s tejm. Pri tejm sam ešče dosta dela daubo, ka je tak bilau, ka dvojezične šaule baudejo v Porabji, pa so mi prajli, naj dja napišem učbenike za šaule. Od prvoga do ausmoga razreda. Pa te ešče za visoko šaulo sam tü dja vküppostavo slovnico, zato, ka so tam tü nej bile knjige, iz štere bi se študenti leko včili. Tak ka vsakšo leto, dočas sam nej zgotauvo, sam eden učbenik mogo napisati. Dosta časa mi je s tejm tašlau. Dapa trno sam žalosten grato, zato, ka so mi tau prajli, neškejo iz tej knjig

včiti, zato ka so žmetne. Dja tak mislim, ka za dvojezično šaulo ne mora taša léke knjige vküppostaviti, ka npr. povej, ka je tau slovenski, ka miza. Te knjige so me ešče tisti prosili, šteri so odli na visoko šaulo pa so se včili slovnico.«

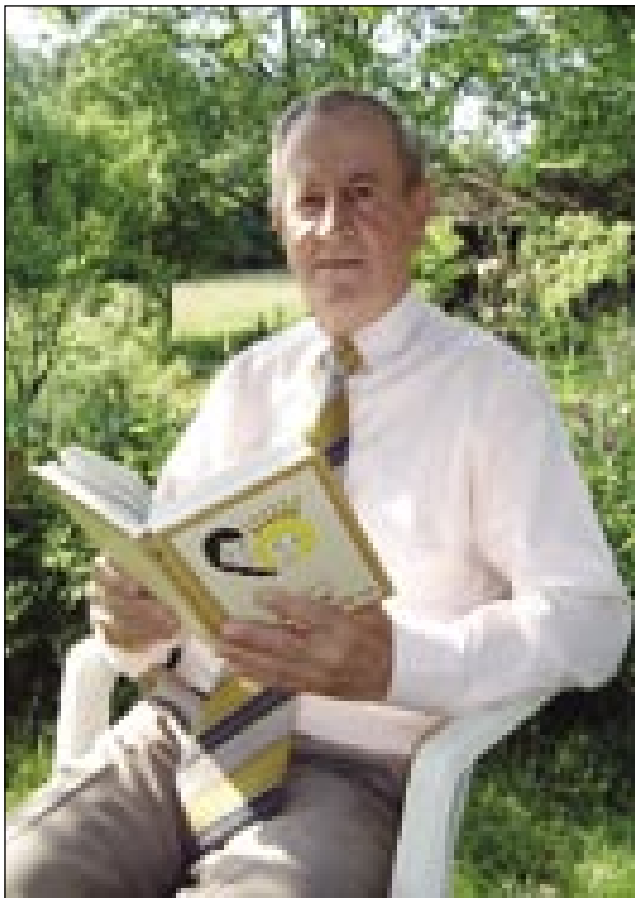
• *Kak so pa nastale Porabske pravljice, štere ste tü vi vödali?*

»Gda sam ešče mali bijo, večkrat sam posluššo prav-

mogli odti k Prejšarnim goradjemat. Zvün nje mi je ešče več lidi pomagalo pa pripovedjalo iz sausedni vesi. Tak so nastale Porabske pravljice.«

• *Ka mislite, gnesden ešče djeste tašo lüstvo, šterozna pripovedjati?*

»Trno že nej, zato, ka šteri so znali, tisti so tapomarli. Gnesden že lüstvo ne pripovedja tak kak prvin, bola televizijo gledajo pa radio

Prva stran knjige gostov nekdanjega muzeja

ljice pri sausedi, gda so kulkarco lüпали pa perdja čej sali. Zato sam si tak zmisló, ka te pravljice dolaspšem, nej ka bi se pozabile. Bargaucin Djanček, šteri so domau prišli iz Merike, oni so dosta, pa dobro znali pripovedjati, pa nje sam proso, naj mi pripovedjajo pravljice. Emo sam eden magnetofon, pa s tistim sam goradjamau. Tau baja bila, ka te smo ešče mi nej meli elektriko pa smo prej

posluššajo.«

• *Zvün tauga, ka ste knjige pisali, ste vi naprajli eden muzej v Števanovci. Kak je tau vam na pamet prišlo?*

»Dja sam bijo član etnološkega društva, pa mi je napamet prišlo, ka bi bilau, če bi v Števanovci naprajli eden muzej. Stare iže so se rüšile, vse ka je v tej ižaj bilau, so vözlüčali pa je vse nanikoj šlau. Te sam si tak zmisló, dobro bi bilau, če

bi te predmete zbirali v ednom muzeji, naj ji mlajše generacije tü leko vidijo.«

• *Gda se je muzej aupro?*

»1975. leta se je aupro pa

do 1981. leta je bijo odprejti. Te čas ga je spoj dosta lidi poglednilo. Mam tiste knjige, kama so notrapisali, leko ti je pokažem.«

• *Zdaj vidim, ka ešče dja sam se podpisó 1980. leta. Tau je že zato nej zdaj bilau. Zaka so ga zaprli?*

»Tau je tak bilau, ka sam dja na visoki šauli včijo te čas, pa sam s tretjim letnikom v Maribori bijo na eden semester. Gda sam dja od tistec domau prišo, ka mi je dolaparteklo, te me je žena že doma s tejm čakala, ka nega več muzeja. Tau je mena spoj lagvo spadnilo. Pravo sam, ka več nikdar nika tašoga nemo delo. En tau predmetov, ka je tam bilau, so v Savaria muzej odpelali pa v varaški muzej, ka so pa vözlüčali na dvor, s tistoga sam dja nika domau pelo. Telko je bijo muzej. V tistem časi so prejdnji v vesi tak mislili, ka vesi muzej nej trbej. Ka si mogo drugo, tau je bilau.«

• *Nej vam je špajsko bilau, gda ste v penzijo šli, nej je vam deca falila?*

»Dja sam spoj fejest čako penzijo, dapa moram prajti, ka mi je deca fejest falila.

Drugo pa tau, ka sam dja spoj rad včijo. Teško sam se vcujzejo, ka mi nej trbej titi zarzanka v šaulo.«

• *Gda ste vi začnili včiti?*

»1958. leta tü v Števanovci. Samo te je ešče zato malo ovak bilau, kak zdaj. Velko srmaštvo je bilau, pa so pogoji tü nej taši bili, kak zdaj. Te je ešče dosta več mlajšov bilau. Dja sam v svojom klasi 36 mlajšov emo, zdaj v cejló šauli nega telko. Te nej mesta, nej knjig nej bilau.«

• *Te je naaupek bilau. Zdaj mlajši ne znajo slovenski, te so pa nej znali vogrski.*

»Te so se mlajši med seuv slovenski pogovarjali, zato ka so doma tü samo slovensko rejč čüli, nej kak zdaj. Druga problema je tau bila, po mojem, ka so mlajše pritiskavali, naj se knjižni jezik včijo, zdaj pa ne vejo nej etak pa nej tak. Dja sam vsigdar taši namen emo, ka se najprvin nareče (po domanje) moramo navčiti, pa v narečji moramo se pogovarjati. Če se tau že zna, potistim leko pride knjižni jezik. Zdaj deca samo telko zna slovenski, ka se napamet par stavkov navčijo, nika drugo nej.«

• *Kak vidite, če naprej gledamo, ka baude s Slovenci pa s slovenskim jezikom v Porabji?*

»Gnauk sta dva profesora že name tau pitala, pa te sam njima dja tau pravo. Kakšni petdeset lejt, mislim dja, ka ešče baudejo Slovenci tü pa slovenska rejč v Porabji, tadala nej. Pa tau je nej zdaj bilau, gda sam dja tau pravo...«

Karel Holec

www.porabje.hu

OTROŠKI

Tekmovanje v slovenskem jeziku in spoznavanju slovenstva

Inštitut za raziskovanje in razvijanje šolstva (Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet) vsako leto organizira učencem sedmih in osmih razredov tekmovanje iz slovenščine in predmeta spoznavanje slovenstva.

Na letošnjem tekmovanju so sodelovali učenci iz treh šol, iz DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku (*Martina Zakoč, Brigita Voura, Aleksandra Gyeček, Barbara Laczó*), iz Osnovne šole Števanovci (*Bernardka Domjan, Kristina Takač, Ladislav Soós*) ter iz osemletne gimnazije Mihály Vörösmartyja v Monoštru (*Martina Bajzek, Réka Dzsida*). Na tekmovanju je sodelovalo deset učencev, pet se jih je prijavilo

na tekmovanje iz obeh predmetov. Pисne naloge (jezikovni test in spis pri slovenskem jeziku, test in spis pri spoznavanju slovenstva) so učenci pisali na svojih šolah, ustni del tekmo-

Učenci, učitelji in člani komisije po tekmovanju

vanja pa se je odvijal 18. maja v Slovenskem kulturnem in informativnem centru v Mono-

Elizabeta Pint in Laci Domjan iz Števanovcev ter profesorica Elena Savelieva iz Monoštra. V komisiji pri ustnem delu so sodelovali Agota Kállay, sodelavka Inštituta za raziskovanje in razvijanje šolstva, učiteljica Erika Glanz, dolgoletna ravnateljica gornjeseniške osnovne šole, in Marijana Sukič, urednica časopisa Porabje.

Komisija je ugotavljala, da so učenci vsako leto bolj pripravljeni in tudi bolj samozavestni. Seveda pa je velika razlika med tistimi učenci, ki doma še govorijo porabsko narečje (ali ga obvladajo vsaj pasivno) in med tistimi, ki se s slovenščino srečujejo le v okviru šolskih ur. Čeprav so tudi ti bili iz danih tem dobro pripravljeni, so imeli v prostem pogovoru težave. Komisija je posebej pohvalila učenko madžarskega rodu monoštrske gimnazije, ki po znanju nič ni zaostajala za povprečnimi slovenskimi učenci. Cenila je predvsem njeno pridnost in prizadevnost, da se je prijavila na tekmovanje, čeprav je njen materni jezik madžarščina. Tudi to

šolah, h kateremu narodu, h kateri manjšini pripadajo, bi bili danes Porabski Slovenci po vsej verjetnosti bolj zavedni. Le da v tistem času nam nobeden ni razložil, zakaj smo mi drugačni kot večinski narod, zakaj se »moramo« učiti slovenščino.)

Na koncu pa naštejmo še rezultate, čeprav se bodo imena nekaterih učencev ponavljala, menim, da to ni odveč.

Iz slovenščine je zmagala *Martina Zakoč*, drugo mesto je zasedla *Brigita Voura*, tretje pa *Aleksandra Gyeček*. Komisija je podelila dve četrti mesti, in sicer *Bernardki Domjan in Barbari Laczó*.

Iz spoznavanja slovenstva je prvo mesto zasedla *Martina Zakoč*, drugo *Brigita Voura*. Pri tem predmetu je komisija podelila tri tretja mesta, kajti tri učenke so imele na las enake točke. To so bile *Barbara Laczó, Bernardka Domjan in Aleksandra Gyeček*.

VIKTOR+VIKTORIJA

Niške me nema rad

Na doumi Viktora pa Viktorije so se vsigdar meli radi. Vej se majo eške gnes, radi. Kak bi se pa nej meli, vej so pa držina. Pa v držini se vej, ka se smej pa ka nej. Pa se tou mora trno poštvovati. Tak bar pravi ata od dvojčkov Viktora pa Viktorije. Pa pravi tou tő, ka se v držini zgučijo, tou mora tak biti. Pa tou tő, ka mora vsikši spuniti, ka je obečo. Zato pa se leko majo tak radi, kak se majo. Depa vsigdar kaj pride naopak, vsigdar se leko kaj takšoga zgodi. Pa če človek tou šké ali pa neške. In tou sta na svojoj kouži občutila našiva dvojčka tő. Bilou pa je tou etak.

Mama pa ata sta že zazrankoma mogla iti v varaš nika kúpüvat. Že večer sta Viktori pa Viktoriji zapovedjala, ka morata obrejditi po dvouri. Maliva sta obečala pa odišla spat. Postela pa je tak meka bila, tak topla. Nej čüda, ka sta dolgo, dugo spala. Tak dugo, ka sta vse zamidila. Zato, ka se je venej dež sipo pa je nej enjo vse do večera. Ata pa mama sta poglednola po dvouri. Nika je nej bilou vred vzeto, kak so se zgučali.

- *Vej pa po deži dun neva skakala*, - se je nej pistila doj poglednoti Viktorija.

- *Gvüšno, ka nej. Depa dež je začno iti nin kouli edenajste*, - je prajla mama.

- *Če bi se pa zadosta brž vküper pobrala, bi nej mejla več kak pou vöre dela*, - je eške pravo ata.

Maliva sta malo vujala, depa že za deset minutov sta tou ta pozabila. Depa nejsta stariša. Na drugi den se njima je zalüšto sladoleđ. Prosila sta pejneze. Ali nej ata pa nej mama sta njima nej škela dati pejnez. Nejsta spunila obečanja, zato nega sladoleđ. Bole sta gučala, kak je dež išo, menje sta jiva stariša škela poslušati. Bole sta prosila, vekše lüšte sta mela za sladoleđom. Bole sta prosila, vekša žalost njiva je lovila za šinjek. Bole sta prosila, eške bole sta bila stariša glüpviva. Tak so žalosti pa čemerge zatoga volo vse bole vekši bili. Dokeč je nej Viktor najbolje za istino povedo:

- *Sploj me nemata radiva*.

- *Name tő nemata radiva*, - je prajla eške Viktorija.

- *Nemata naja radiva*, - sta prajla oba vküper.

Mama pa ata sta se delala, kak bi tou sploj nej vpamet vzela. Maliva pa sta čakala, ka dun pejneze za lizati sladki led dobita. Zdaj, gda sta njima vöpovedala. Depa nika sta nej dobila. Kuman tam nin večer jiva je mama nika pitala.

- *Kelko sladoleđov vama moram kúpiti, ka mo vaj rada mela?*

Maliva sta nej nika vedla nazaj povedati. Tadale sta ležala vsikši v svojoj posteli pa si brodila, ka je njiva mama sploj škela pitati. Brodila sta oba nagnouk. Vej sta pa dvojčka, nej? Pa sta si že zbrodila, ka se - rad meti - ne more kúpiti.

Miki Roš

Brigita Voura odgovarja na vprašanja

je dokaz, da se s prizadevnim in doslednim sodelovanjem učitelja in učenca lahko dosegajo rezultati. Posebej je komisijo presenetila pripravljenost otrok pri spoznavanju slovenstva. Učenci so zelo dobro poznali lastno manjšino, zgodovino in kulturo Porabja, tudi vprašanja, povezana s Slovenijo, jim niso delala težav. (Le v oklepaju naj omenim, če bi pred tridesetimi ali več leti potekalo tako zavestno ozaveščanje otrok po porabskih

Komisija je učencem zadnjega razreda zaželela uspešno nadaljevanje šolanja na srednjih šolah, opozorila jih je tudi na to, naj se vključijo v delo mladinskih in odraslih slovenskih kulturnih skupin v domači vasi, od učencev sedmega razreda pa se je poslovila z upanjem, da se bodo tekmovanja udeležili tudi naslednje leto.

Marijana Sukič

KAUT

MLAŠEČI

PETEK, 01.06.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.55 MILJONAR Z JONASOM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 DUHOVNI UTRIP, 13.30 TA MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 14.20 SLOVENCI V ITALIJI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 BABAR: KLUBSKA PRAVILA, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: NA KMETIJI, 16.25 PATRIKOV SVET, ANG. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 POGLED NA ... KIPIL JOŽEFA ŠTRAUBA V POKRAJINSKEM MUZEJU MARIBOR, 17.45 ISKALCI OPALOV, ANG. DOK. ODD., 18.40 KARLI, RIS., 18.45 PUJA PEPA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 ČOKOLADNE SANJE, HUM. NAD., 20.30 NA ZDRAVJE! 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 ARS 360, 23.15 POLNOČNI KLUB, 0.30 ISKALCI OPALOV, ANG. DOK. ODD., 1.20 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

PETEK, 01.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.10 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 12.00 KALEJDOSKOP, 12.50 FRASIER, AM. NAN., 13.15 STERNENBERG, ŠVIC. FILM, 14.50 MOZAIK, 15.45 ŽOGARIJA - KO IGRA SE MULARIJA, 16.10 ZDAJI, 16.35 MOSTOVI - HIDAK, 17.10 LESTVICA NA DRUGEM, 18.00 POROČILA, 18.05 PRIMORSKI MOZAIK, 18.35 ŠTUDENTSKA, 19.00 ZADEVA: MRTVE DUŠE, RUSKA NAD., 20.00 PETA DIMENZIJA, NEMŠ. DOK. SER., 20.55 VROČI STOL, 21.50 ŠPICELJ, NIZ. FILM, 23.30 KAKO SEM UBIL OČETA, FRANC. FILM, 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.30 INFOKANAL

SOBOTA, 02.06.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 VSE O ŽIVALIH, DOK. NAN., 14.05 UMOR ROGERJA ACKROYDA, ANG. FILM, 15.55 VRTILJAK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.20 VRTILJAK, 18.40 FIJI IN CVETLIČNIKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, EUTRINKI, 19.55 TWO MUCH, AM. FILM, 21.55 POLETNA POTEPANJA, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.15 HRI-BAR, 0.15 SOPRANOVI, AM. NAD., 1.15 BEŽIMO!, AM. FILM, 2.45 DNEVNIK, 3.05 INFOKANAL

SOBOTA, 02.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.40 SKOZI ČAS, 8.50 PRIMORSKI MOZAIK, 9.20 ŠTUDENTSKA, 9.40 VROČI STOL, 10.30 TEKMA, 11.20 Z GLAVO NA ZABAVO, 11.45 PETA DIMENZIJA, NEMŠ. DOK. SER., 12.35 NAGRAJENI ZBORI TEKMOVANJA NAŠA PESEM 2007, 14.35 ZDAJI, 15.00 ODBOJKA, GRČIJA - SLOVENIJA, 16.55 DP V KOŠARKI, 3. TEKMA FINALA KONČNICE, 18.45 ŠPORTNI FILM, 19.05 DRUGA GENERACIJA, DOK. ODD., 20.00 NOGOMET, KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO, SLOVENIJA - ROMUNIJA, 22.50 GLOBUS, 23.20 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 23.45 BLACKPOOL, ANG. NAD., 0.45 VRTILJAK, 2.45 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 3.10 INFOKANAL

NEDELJA, 03.06.2007, I. SPORED TVS
7.00 ŽIV ZAV, OTROŠKI PROGRAM, 9.55 NEDELJSKA MAŠA, 11.00 IZVIR(N)I, 11.30 OZARE, 11.35 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 NA ZDRAVJE!, 14.30 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA - VIKEND PAKET, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 SNÉŽINEK FLOK, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 19.55 SPET DOMA, 21.45 INTERVJU, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 POLETJE Z MONIKO, ŠVEDSKI ČB FILM, 0.35 DNEVNIK, 1.00 INFOKANAL

NEDELJA, 03.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.45 SKOZI ČAS, 9.55 POLETNA POTEPANJA, 10.35 20 LETNICA ZBOROVSKEGA TEKMOVANJA NAŠA PESEM, DOK. ODD., 11.05 LYNX MAGAZIN, 11.35 GLOBUS, 12.35 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 13.00 ARS 360, 13.45 VELIKA NAGRADA KRANJA V KOLESARSTVU, 14.05 NOGOMET, SLOVENIJA - ROMUNIJA, 15.45 DRESURA GRAND PRIX, 17.05 ROKOMET (Ž), KVALIFIKACIJE ZA SP, SLOVENIJA - AVSTRIJA, 18.45 ATLETSKI MITING, 20.00 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 21.00 FRASIER, AM. NAN., 21.30 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.20 STRELICE NASPROTNE USODE, KAN. NAD., 23.00 OB 80-LETNICI PAVLA MERKUJA, 23.25 P.MERKU-S.MAKAROVIČ: KAČJI PASTIR, OPERA V IZVEDBI SNG OPERA IN BALET MARIBOR, 0.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.05 INFOKANAL

PONEDELJEK, 04.06.2007, I. SPORED TVS
6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.30 RAZPOKE V ČASU: LJUBEZEN IN SMRT, 11.00 ISKALCI OPALOV, ANG. DOK. ODD., 11.55 PORTRET ALOJZA REBULE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 SPET DOMA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 MAKS IN RUBI, RIS., 16.10 SEVERNI SIJ - NJEGOVA TEMNA TVAR, OTR. ODDAJA O KNJIGAH, 16.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO: V PUŠČAV, 16.20 AJKEK PRI RESTAVRATORJIH, POUČNO-RAZVEDRILNA ODDAJA, 16.40 POZABLJENE KNJIGE NAŠIH BABIC: MOJCA POKRAJCUJA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 GORA MORSKIH PSOV, ANG. POLJ. ODD., 18.30 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 NINA NANA, RIS., 18.45 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 TA MOJA DRUŽINA, ANG. NAD., 20.55 OSMI DAN, 21.30 PRVI IN DRUGI, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 DEDIŠČINA EVROPE: ZAUPANJE, KOPR. NAD., 0.30 GORA MORSKIH PSOV, PON., 1.20 DNEVNIK, 2.00 INFOKANAL

PONEDELJEK, 04.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 9.05 TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, 12.45 VRTILJAK, 14.45 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 16.00 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 SLOVENSKEGA MAGAZIN, 17.00 MOZAIK, 18.00 POROČILA, 18.05 TEKMA, 19.00 ODPRVA ZELENEGA ZMAJA, MLAD. NAN., 19.30 Z GLAVO NA ZABAVO, 20.00 RUSKI BOTRI, ANG. DOK. SER., 21.00 STUDIO CITY, 22.00 BLEŠČICA, 22.30 FREKVENCA, 23.30 NA NOŽ, ANG. NAD., 0.00 V ŽIVO IZ BAGDADA, AM. FILM, 1.40 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.10 INFOKANAL

TOREK, 05.06.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 GORA MORSKIH PSOV, PON., 12.00 INTERVJU, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 GLOBUS, 13.45 OBZORJA DUHA, 14.15 OSMI DAN, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TABALUGA, RIS., 16.05 ZLATKO ZAKLADKO: OB BREGOVH LAHINJE, 16.25 KNJIGA MENE BRIGA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 MAKALU - 30 LET POZNEJE, DOK. ODD., 18.35 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 PIRAMIDA, 21.00 ZGODBE NAŠIH GENOV, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 UMETNI RAJ, 23.25 PUSTA HIŠA, ANG. NAD., 0.20 MAKALU - 30 LET POZNEJE, DOK. ODD., 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

TOREK, 05.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.00 DOBER DAN, KOROŠKA, 11.30 Z GLAVO NA ZABAVO, 11.55 TENIS (M IN Ž), ODPRTO PRVENSTVO FRANCIJE, 16.10 PRVI IN DRUGI, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 LABIRINT, 19.05 JASNOVIDKA, AM. NAD., 20.00 JERICHO, ANG. NAN., 21.35 NORA, IRSKI FILM, 23.25 DRUGA DOMOVINA, KRONIKA NEKE MLADOSTI, NEMŠ. NAD., 1.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.50 INFOKANAL

SREDA, 06.06.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.35 KNJIGA MENE BRIGA, 11.00 MAKALU - 30 LET POZNEJE, DOK. ODD., 11.55 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 UMETNI RAJ, 13.50 ODPETI PESNIKI, 14.00 ZGODBE NAŠIH GENOV, DOK. ODD., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ŠOLA PRVAKOV II, RIS., 16.10 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 Z VAMI, 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 MEDO POPI, RIS., 18.45 ŽELEJČKI, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.50 SLADKE SANJE, SLOV. FILM, 21.30 PODELITEV BABIČEVH NAGRAD, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 OMIZJE, 0.20 Z VAMI, 1.15 DNEVNIK, 1.55 INFOKANAL

SREDA, 06.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 10.00 HRI-BAR, 11.00 RUSKI BOTRI, ANG. DOK. SER., 11.55 TENIS (M), ODPRTO PRVENSTVO FRANCIJE, ČETRFINALE, 16.30 MOZAIK, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 KALEJDOSKOP, 19.05 CELIA, ŠPANSKA NAD., 19.55 ŠPORT, 22.00 NOGOMET, KVALIFIKACIJE ZA EVROPSKO PRVENSTVO, ROMUNIJA - SLOVENIJA, 23.45 SLOVENSKA JAZZ SCENA: THE PHOTERS, 0.35 SVATBA, POLJSKI FILM, 2.20 INFOKANAL

ČETRTEK, 07.06.2007, I. SPORED TVS
6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.35 Z VAMI, 11.30 OMIZJE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 ČOKOLADNE SANJE, HUM. NAD., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KRASTAČJA PATRULJA, RIS., 16.05 DIHAJ Z MANO, KRATKI IGRANI FILM, 16.20 ENAJSTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.30 JASNO IN GLASNO, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 MOJSTER MIHA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 19.55 MILJONAR Z JONASOM, 20.55 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 KNJIGA MENE BRIGA, 23.20 GLASBENI VEČER OB 100.OBLETNICI ROJSTVA MARJANA KOZINE, EKVINOKCIJ, KONCERTNA IZVEDBA OPERE SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA, 0.55 DUHOVNI UTRIP, 1.10 DNEVNIK, 1.50 INFOKANAL

ČETRTEK, 07.06.2007, II. SPORED TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.15 LABIRINT, 13.05 DEŽELE SVETA, FRANC. DOK. SER., 13.55 TENIS (Ž), ODPRTO PRVENSTVO FRANCIJE, POLFINALE, 17.00 BLEŠČICA, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 POROČILA, 18.05 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 19.05 PORTRETI MLADIH SLOVENSKEGA SKLADATELJEV: VITO ŽURAJ IN JAKA PUCHAR, 19.20 OB 400-LETNICI OPERE SVET OPERE, SEMPERJEVA OPERA V DRESDNU, NEMŠ. GLASB. DOK. SER., 20.00 SAMO EN CVET, HUMANITARNE PRIREDITVE IZ CANKARJEVEGA DOMA, 21.00 CILJ: MATURA, FRANC. FILM, 22.35 ŠTEVILKE, AM. NAD., 23.15 ŽRTEV LJUBEZNI, MADŽ. TV FILM, 0.45 NA NOŽ, ANG. NAD., 1.20 INFOKANAL

DVA ŠTRKA

15. junij 2006

Soja, visika, debela
puna drodov, kablov
oprvin v zgodovini
privabila je dva mlada štrka.

Letala, sedela, gledala,
si dosta po svojem pogučavala,
se tudi ljubila
in nazadnje si dogučala.

Tü na toj soji betonski
de najin skupni domek,
tü va začnola od fundamenta
delati pleteno gnezdo za najino familijo.

Vejko do vejke sta fküper nosila,
delala, zidala, skladala,
po nerodnosti so doj spadnole vejke
ali volé nejsta zgübila.

Delala, zidala, skladala
v gojldno sta rano, da sunce gor je šlo,
za vročega dneva sta počivala
pa si novih moči naberala.

Friško tou delo njima je šlo,
pita se človek, ge telko je moči
tej dugi klün, ta tenka noga
tou drobno telo, pa tak delavno.

28. junij 2006

Zdaj gnezdo je napravleno,
človek ne ve, ali je dokončano,
njiva dva sta v tople kraje odišla,

ali Bog zna, če bosta srečno nazaj
prišla.

EŠČE OD ŠTRKOV

Celo zimo je gnezdo samevalo,
brez ka bi ga sneg doj pokrila,
zato ka zima je brez snega bila,
pa na sprotoletjte svoje stanovalce
nazaj čakalo.

April 2007

Prileto je gospodar spletene kuče,
šel na sredino nje, gledo okoli,
ali od nikec nej bilo
njegove kolegice.

Popravlo veje, štero nej bilo
na pravon mesti,
rogato s svojim dugin klünon
ali par dnij nej bilo kolegice.

30. april 2007

Proti večeri je priletela tüdi ona,
ali gospodar je nej gor sprijo,
razširo svoje peroti se našopiro
tak ka je mogla odleteti.

Na drugü den priletela drugä
mlada, drobna štrkica,
njo je gor sprijo,

rogatala sta s svojima dugima klün-
nama,
se ljubila, pogučavala po svoje
pa oba vküper svoj dom naprej zi-
dala.

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v
zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične
manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR.
Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.
Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB